

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

3. Vtrum si pro administratione Sacramenti Extremæ-Vnctionis addatur oleo consecrato maior quantitas olei non consecrati, remaneat, hoc non obstante, consecratum? Et quid est dicendum de oleo addito ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

quod materia hæc non tantum diuersam consecrationem habeat, sed etiam, saltem morali æstimatione, diuersum usum, & appellationem fortitur, cum sit mixtura aliqua artificialis. Ita ille, cui adde Lugum de Sacram. in genere cap. 12. num. 1.

2. Sed ego contrariæ sententiæ adharco, quam tueretur Amicus in *Cursu Theolog. tom. 8. disp. 19. sect. 3. n. 35.* Dico igitur quod in casu, in quo non posset haberi simplex Oleum posse Sacerdotem ad hoc Sacramentum consecrandum uti Chrismate; sicuti etiã uti potest oleo veteri anni præcedentis, si non suppetat nouum benedictum; nam utilitas, quam hoc Sacramentum asserit in summo præferenda est. Vide etiam Suarez *disp. 40. sect. 1. n. 10.* Dicastillus *de Sacram. tom. 1. tr. 7. disp. 1. dub. 3. n. 38.* ubi sic ait: Saluo meliori iudicio, ego colligerem, si forte non esset aliud oleum, quam Chrisma Consecrationis, non esse peccatum de facto illo inungere; quia, si præceptum solum est positum Ecclesiæ, credi potest illam non velle in eo casu ita stricte prohibere, ut non liceat inungere ægrotum eo Chrismate, cum ex alio capite nulla secundum se appareret irreuerentia facta Sacramento in ea Vnctione facta ex Chrismate.

3. In omni tamen sententia dicendum est, quod si Sacerdos per errorem contulit hoc Sacramentum cum Sacro Chrismate; nihil est repetendum, ut ego alibi notauit, & notat Amicus, & Dicastillus *locus citatus*; quibus adde Doctores, quos citat, & sequitur *Leandrus de Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 2. quest. 6.* qui tamen *quest. 15.* nominatim contra me dubitat, an sit peccatum veniale ministrare Sacramento Extremæ-Vnctionis non in formam Crucis, sed immittit quidem, cum sit communis sententia Doctorum; & præter Granadum, & Ochaguiam ab ipso citatos, hanc sententiam, me citato, tenet Dicastillus, *ubi supra, num. 42.*

4. Sed hic solvendum est dubium: An scilicet oleum consecratum præcedenti anno, si supersit, & non sit combustum possit in necessitate misceri cum Oleo benedicto præsentis anni, si hoc non sufficiat? Et Dicastillus, *ubi supra num. 75.* putat, si nondum contingat esse consumptum, nec in se sit putridum, aut corruptum, neque id prudenter timeatur, posse urgente necessitate, ne deficiat pro ægrotis misceri cum nouo; imò cæteris paribus videtur magis rationi consonum; tum quia, si potest videtur consecratum addi; cur non poterit consecratum; Tum quia ex principiis communis doctrine id sequi videtur nam, si Doctores merito docent, posse adhiberi oleum præcedentis anni, quando urget necessitas; cur non poterit etiam adhiberi mixtum cum alio oleo benedicto præsentis anni? Nec obstat, quod sit præceptum comburendi oleum præcedenti anno consecratum; id enim intelligendum est seclusa necessitate; si ergo illud per se solum sine nouo alio seruari potest in necessitate; pari ratione seruari poterit admixtum cum nouo.

5. Quæret tamen aliquis, si postquam ea mixtio facta est, afferatur aliud nouum, quod censetur sufficere pro toto illo anno; an comburi statim debeat, iuxta usum Ecclesiæ, illud oleum mixtum ex nouo & veteri, vel possit seruari? Respondeo, me quidem iudice, in eare distinguendum esse. Nam, si mixtio fiat ex maiori parte veteris, & minore noui: adueniente puro nouo sufficiente, comburendum est totum: absolute enim censetur vetus. Si verò maior pars sit noui olei, posset quidè seruari propter contrariam rationem: censetur enim absolute nouum oleum, cuius comburendi præceptum nondum extrahit. Quod si mixtio ad æquales partes facta fuerit; probabilius iudico, esse comburendum, quia non est ab-

solute oleum nouum: nam vetus, eius comburendi usus est, aut præceptum: non conuersam est in nouum. Imò, etiam si minor pars veteris admixta fuerit; videtur consuetudo fieri, si illud statim comburatur; quia Sacramentum administrandum est cum illo oleo nouo sufficiente, etiam si extet illud mixtum: ergo non est, cur afferatur per totum annum. Unde si finito anno comburendum est, parum refert quod modo etiam comburatur, quando moraliter non timetur defectus olei: Hæcque Dicastillus, satis quidem probabiliter & doctè, ut semper solet

RESOL. III.

Verum, si pro administratione Sacramenti Extremæ-Vnctionis addatur oleo consecrato maior quantitas olei non consecrati, hoc non obstante remaneat consecratum?

Et quid est dicendum de oleo addito Chrismati? Et eadem est ratio additionis ad aquam benedictam. Ex part. 1. tr. 3. & Misc. 3. Ref. 15.

§. 1. **C**Asus est curiosus; & quod mirum videbitur, affirmatiuam sententiam tenet Magister Hinoiola in *Directorio decisionum Regularium verbo baptisimus fol. 49.* ubi sic ait, Oleum non consecratum additum consecrato totum fit consecratum, etiam si sit maior quantitas non consecrati; sicut de oleo addito chrismati dicendum est.

2. Hoc probatur, quia licet stando in vera philosophia per mixtionem resultat vnum tertium, stando tamen in iure Canonico sic videtur, Papam respondisse, qui in his Sacramentalibus magnam habet potestatem; nam per ratihibitionem consecrantur Ecclesiæ, aliàs si per huiusmodi mixtionem, seu partium additionem censentur corruptæ partes præ-existentes, repletemus omnia scrupulis; & cum communiter fiat huiusmodi permixtio olei consecrati, & non consecrati, nec permiscens sint prudenter cauti in mensuranda quantitate olei superaddendi, maneremus dubij de consecratione Sacerdotum oleo, & chrismate iunctorum, de Consecrationis, & Extremæ-Vnctionis validitate.

3. Quod & in philosophiæ iuribus fundari potest, quia quando duo liquores qui admiscentur, sunt eiusdem speciei, habentque qualitates individuales valde similes eiusdem virtutis, & vigoris, ut duo vina alba: vel duo olea, non fit verè admixtio, nulla fit corruptio, neque resultat aliquod tertium, sed est vnio, & continuatio illarum partium; & quamuis maior quantitas superaddatur minori, cum non habeant contrarietatem qualitatum, non miscetur per mutuam actionem, & passionem, nec maior quantitas destruit minorem, sed per diuisionem partium quantitatarum subintrant, alter liquor illorum diuidit per commotionem partes alterius in minores minimis. Hoc idem de oleo non consecrato super addito etiam in maiori quantitate oleo consecrato, quod totum remanet consecratum, consulitur tamen rationabiliter, ne in minimo excelsu quantitatis superfundatur oleum non consecratum; quia quamuis verumque sit eiusdem speciei in esse entis, in esse tamen moris (ut ita dixerim) in esse (inquam) consecrati, & non consecrati differunt specie, atque adeò prudenter cauendum est, ne tanta sit quantitas olei superaddendi, quod suffocet consecratum, hoc est non omnino penetratur vndequeque à partibus olei consecrati.

4. Si verò oleum non consecratum superaddatur in maiori quantitate chrismati, proculdubio totum

Sop. hoc in Ref. præterit. 17. Puro. & infra in Ref. 7. in principio. & in Ref. 8. & in Ref. 19. §. 1. poterit, in principio.

Alibi infra in Ref. 7. in fine, & supra in Ref. præterit. 5. Et ideo, in fine. Et pro questione postea ad fin. 8. huius, an sit peccatum, infra in Ref. 10. §. vlt. & magis late in Ref. 19. §. 1. pro casu necessitatis in alio huiusmodi.

Sup. omni contento in hac Ref. lege doctrinam Ref. seq. & signanter §. Verum, ante mediu. veri, fecus si.

tum remanet non consecratum propter liquores specie differentes, nempe balsamum, & oleum, & propter qualitates specificas & individualiter dissimiles, ex quorum mixture corruptis partibus, tertium quid resultat. Dixi in maiori quantitate; quia forsitan si in quantitate æquali superaddatur oleum chrisma-ti, non fiet tam perfecta commixtio ad corruptionem partium sufficiens. Cum chrisma præter balsamum, habeat etiam oleum, ratione cuius nequit pugnare cum oleo superaddito.

5. Sed prorsus contrariam sententiam tenendam esse puto, & aduersus Patrem Dominicanum alios Magistros Dominicanos opponam, & hi sunt Ioannes de la Cruz in *Direct. conscient. de extrema vñct. dub. 6. conclus. 1.* & Petrus de Ledesma in *Summa tom. 1. tractat. de extrema vñctione cap. 2. conclus. 4. diff. 3.* sic afferens, [Hæc de aduertitur, que quando al tal azeyte bendito, y consagrado se le añade otto azeyte que non este bendito y consagrado, hæc de añadir poco à poco, y en menor cantidad para que el oleo bendito, y consagrado conierta en su naturaleza al que no lo esta. Porque si fuesse mayor la cantidad del azeyte que no está bendito, y consagrado todos perderia la consagracion, y bendicion.

Sup. hoc in Ref. seq. cursum ad medium §. Sed non, & in tom. 4. tr. 5. Ref. 26 §. ex hac. prope finem, à veris. & dici solet etiam.

El exemplo esta llano en el agua bendita, la qual pierde la bendicion si le echan mayor cantidad de agua que no este bendita. Pero si la echan de menor cantidad toda queda bendita.] Ita ille; cui adde Henriquez *lib. 3. cap. 8. num. 2.* Dicitur illud de *Sacrament. tom. 1. tractat. 7. disput. 1. dub. 7. num. 74.* vbi testatur hæc esse communem sententiam Doctorum, idem docet Præpositus in *3. part. D. Thoma quæst. vñct. de Sacramento. extrem. vñct. dub. 3. num. 19.* Trullench. de *Sacrament. lib. 5. cap. vñct. dub. 2. num. 3.* Dico igitur, quod licet Parocho oleum non consecratum miscere consecrato, quando timet fore, vt totum oleum consecratum non sufficiat pro toto anno, nam tunc vtrumque censetur consecratum per admixtionem, modo quod additur sit minoris quantitatis, quam consecratum, nam dignum trahit ad se minus dignum. Probat hoc exemplo aquæ benedictæ. Vnde etiam non grauior hic apponere verba Lessij in *3. part. de Sacramento extrem. vñction. cap. 1. dub. 5. num. 11.* vbi sic ait; Animaduertendum est in necessitate posse addi oleo benedicto aliquid olei non benedicti, vt habetur in *cap. quod in dubiis, de consecratione Ecclesie, & Altaris;* quod intellige, modò id quod additur, minus sit quantitate, vel si non sit minus, saltem fiat additio sensum. Si enim id quod additur, superet, vel etiam æquale sit, & confestim addatur, id quod auctum est, non censetur esse idem quod ante fuit. Si autem sensum fiat additio, semper censetur esse idem, quod immediate ante erat. Vnde cum antea esset benedictum, etiam post additionem censetur esse benedictum. Vide Syluestr. *verbo aqua benedicta, & Fumum ibid.* Est enim eadem ratio additionis ad aquam benedictam, Hæc Lessius.

RESOL. IV.

An oleo benedicto Extrema Vñctionis semel, vel variis vicibus non possit admisceri, nisi pars adiecta sit minor quantitate, primum ab Episcopo benedicta? Idem cursim infertur dicendum de aqua benedicta, quod aqua non benedicta aqua benedicta super addita, censetur acquirere benedictionem. Ex part. 9. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 43. alias 44.

Sup. omni contento in

§. 1. Respondet Zambranus de cas. tempore mortis, cap. 6. dub. 5. num. 5. & post illum, Patet

Quintanaduénas in *Theolog. moral. tom. 1. tract. 2. h. 1. se. 1. qu. 1. num. 4. & seqq.* Quòd oleum Extremæ Vñct. benedictionis, vt maneat benedictum, requiritur, vt quantitas principio benedicta sit maior tota non benedicta superaddenda, vel superaddita, seu simul successiue, siue variis vicibus fiat totus additio. Itaque putat, quantitatem minorem addendam, commensurandam semper esse cum oleo à principio benedicto: v.g. oleo vnus libra benedicto, non potest fieri additio olei non benedicti, nisi in quantitate minori libra, duodecim, scilicet, aut quatuordecim vnciarum, vbi libra sexdecim constat, non vero septemdecim, imò nec sexdecim vnciarum, libram vniam constituentium.

2. Probat hæc sententiam ingeniosus Quintanaduénas: quia subiectum huius benedictionis est illud oleum, quod à principio fuit ab Episcopo benedictum; ergo necessum est, vt benedictio consecratur, quòd maneat idem: quia benedictio non potest esse sine subiecto, nec ad aliud absolute diuertit transire; sed quando olei quantitas, etiam in diuersis vicibus addita, peruenit ad tantam ex additis partem, vt si maior illa, cui facta est additio, & initio fuit consecrata; iam non manet absolute idem indiuiduum physicum olei, & à principio consecratum; cum vix maneat aliqua pars exigua illius, ob quam duntaxat dici possit non simpliciter, sed secundum quid idem: ergo in eo non potest manere benedictio, quæ consecratur non valet, nisi seruetur identitate subiecti physici.

3. Confirmatur primo: quia, si oleo consecrato addatur semel seu vna vice, maior pars non consecratur; nullum manet consecratum: quia non manet idem indiuiduum physicum, sed idem est, cum diuersis vicibus additur maior pars non benedicti: ergo nec benedictio manet.

4. Confirmatur secundo: nam idèò quando minima pars olei non benedicti miscetur maiori olei benedicti, totum manet benedictum, quia in commixtionibus, maior quantitas debet in se minorem conuertere, vel saltem ad sui dententiam trahere, & ei communicare suas qualitates: sed hoc fieri non potest, cum pars addita est notabiliter maior: ergo nec hæc poterit participare benedictionem illius; Quòd verò maior pars olei non benedicti addatur vnica, vel pluribus vicibus benedicto, non tollit, quòd sit maior pars.

5. Verùm hæc sententia est contra præxim, & vsum ferè omnium Ecclesiarum, & contra communem sententiam Doctorum. Et ita docet Lessius in *3. part. D. Thoma de Sacram. Extrem. Vñct. cap. 1. dub. 5. n. 11.* Baunys in *Theolog. moral. tom. 1. tract. vñct. in Epitome, c. 2.* Ludouicus à S. Iuan. in *Summa quæst. vñct. de Sacram. Extrem. Vñct. art. 2. dub. 2. diff. 6. conclus. 2.* Candidus *tom. 3. de Extrem. Vñct. disput. 3. art. 2. dub. 17. & 18.* Leander de *Sacrament. tom. 2. tr. 4. disp. 2. q. 8.* qui citat D. Thomam, Tabienam, Syluestrum Angelum, Rosellam, Henriquez, Torreblancum, Posselinum, Bonacinam, & alios.

6. Sed non deseram hic apponere verba sapientissimi Professoris Regij Sorbonici Nicolai Ylombert in *3. part. D. Thoma de Sacrament. Extrem. Vñct. disput. 2. art. 3.* vbi sic ait: [Atque ex hac limitatione sic explicata patet, quid sit respondendum ad vltimum dubium, scilicet, tunc valere Sacramentum Extremæ Vñctionis; quando oleo infirmorum proprio suo ritu consecrato, oleum non benedictum additur sensum, & in tam parua quantitate, vt prius oleum benedictum censetur moraliter remanere, & illud, quod est superadditum, denominari benedictum: sicut aqua non benedicta aqua benedicta superaddita